

ĐỖ XUÂN HỘI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ THU HẰNG (Chủ biên)
PHẠM PHƯƠNG ANH – LƯU PHƯƠNG THANH BÌNH
TRẦN THỊ THU HIỀN – LÝ KHÁNH HOA – MAI THỊ KIM PHƯỢNG

TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

ĐỖ XUÂN HỘI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ THU HẰNG (Chủ biên)
PHẠM PHƯƠNG ANH – LƯU PHƯƠNG THANH BÌNH
TRẦN THỊ THU HIỀN – LÝ KHÁNH HOA – MAI THỊ KIM PHƯỢNG

TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI

1

Chân trời sáng tạo

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Yêu cầu cần đạt:

Về phẩm chất chủ yếu, năng lực chung và năng lực đặc thù.

Hoạt động khởi động:

Câu hỏi, tình huống gợi mở,... để dẫn dắt học sinh vào bài.

Hoạt động hình thành, phát triển năng lực nhận thức và tìm hiểu:

Quan sát, mô tả, so sánh, phân loại,... một số sự vật, hiện tượng tự nhiên và xã hội xung quanh.

Hoạt động hình thành, phát triển năng lực vận dụng kiến thức và kĩ năng:

Liên hệ, giải thích và đưa ra cách giải quyết vấn đề phù hợp trong những tình huống thực tiễn có liên quan đến bài học.

Em cần biết:

Hệ thống lại nội dung và giá trị trọng tâm của bài học.

Từ khoá:

Một số từ trọng tâm của bài học, giúp học sinh tăng thêm vốn từ.

Hãy bảo quản, giữ gìn Sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau.

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh yêu quý!

Sách **Tự nhiên và Xã hội 1** là một cuốn sách thuộc bộ sách giáo khoa **Chân trời sáng tạo** của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam. Trong cuốn sách này, các em sẽ được tham gia nhiều hoạt động học tập thú vị, cùng nhau tìm hiểu, khám phá về thế giới tự nhiên, xã hội xung quanh và có cách ứng xử phù hợp với gia đình, nhà trường, cộng đồng, môi trường sống.

Sách giáo khoa **Tự nhiên và Xã hội 1** gồm 32 bài học, được sắp xếp thành 6 chủ đề: **Gia đình, Trường học, Cộng đồng địa phương, Thực vật và động vật, Con người và sức khỏe, Trái Đất và bầu trời**. Nội dung mỗi bài học được xây dựng dựa trên các câu chuyện thực tế và gần gũi với đời sống hằng ngày, phù hợp với lứa tuổi của các em. Sách hướng dẫn các em tìm hiểu, khám phá thế giới tự nhiên, xã hội thông qua những hình ảnh minh họa sinh động và hoạt động hấp dẫn.

Hi vọng cuốn sách này sẽ mở ra cho các em một chân trời mới với nhiều ước mơ khám phá và chinh phục thế giới tự nhiên, các em sẽ có thêm nhiều ý tưởng sáng tạo để làm chủ tri thức và cuộc sống.

Chúc các em một năm học mới ngập tràn niềm vui!

NHÓM TÁC GIẢ

MỤC LỤC

Hướng dẫn sử dụng sách	2
Lời nói đầu	3
Mục lục	4
Chủ đề: GIA ĐÌNH	7
Bài 1: Gia đình của em	8
Bài 2: Sinh hoạt trong gia đình	12
Bài 3: Nhà ở của em	16
Bài 4: Đồ dùng trong nhà	20
Bài 5: Ôn tập chủ đề Gia đình	24
Chủ đề: TRƯỜNG HỌC	27
Bài 6: Trường học của em	28
Bài 7: Hoạt động ở trường em	32
Bài 8: Lớp học của em	36
Bài 9: Hoạt động của lớp em	40
Bài 10: Ôn tập chủ đề Trường học	44
Chủ đề: CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG	47
Bài 11: Nơi em sinh sống	48
Bài 12: Công việc trong cộng đồng	52
Bài 13: Tết Nguyên đán	56
Bài 14: Đi đường an toàn	60
Bài 15: Ôn tập chủ đề Cộng đồng địa phương	64

Chủ đề: THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT 67

Bài 16: Cây xung quanh em	68
Bài 17: Em chăm sóc và bảo vệ cây trồng	72
Bài 18: Con vật quanh em	76
Bài 19: Chăm sóc và bảo vệ vật nuôi	80
Bài 20: Giữ an toàn với một số con vật	84
Bài 21: Ôn tập chủ đề Thực vật và động vật	88

Chủ đề: CON NGƯỜI VÀ SỨC KHOẺ 91

Bài 22: Cơ thể của em	92
Bài 23: Các giác quan của em	96
Bài 24: Em giữ vệ sinh cơ thể	100
Bài 25: Em ăn uống lành mạnh	104
Bài 26: Em vận động và nghỉ ngơi	108
Bài 27: Em biết tự bảo vệ	112
Bài 28: Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe	116

Chủ đề: TRÁI ĐẤT VÀ BẦU TRỜI 119

Bài 29: Ban ngày và ban đêm	120
Bài 30: Ánh sáng mặt trời	124
Bài 31: Hiện tượng thời tiết	128
Bài 32: Ôn tập chủ đề Trái Đất và bầu trời	132

Bảng tra cứu thuật ngữ	135
------------------------------	-----

An illustration of two children, a boy and a girl, standing in a park. The boy is on the left, wearing a white polo shirt with blue stripes, blue shorts, and white sneakers with orange accents. He is waving his right hand. The girl is on the right, wearing a white polo shirt with blue stripes, a blue skirt, and orange sneakers with white socks. They are standing on a grey path. In the background, there is a green lawn with yellow flowers, a row of green trees, and a city skyline with various buildings under a blue sky with white clouds. A faint watermark 'Trẻ em Việt Nam' is visible in the background.

Minh là Nam.

Còn mình là An.
Chúng mình cùng học
môn Tự nhiên
và Xã hội nhé!

CHỦ ĐỀ:

GIA ĐÌNH

Bài 1: Gia đình của em

Bài 2: Sinh hoạt trong gia đình

Bài 3: Nhà ở của em

Bài 4: Đồ dùng trong nhà

Bài 5: Ôn tập chủ đề Gia đình

Bài 1

Gia đình của em

Em hãy giới thiệu tên và sở thích của mình nhé!

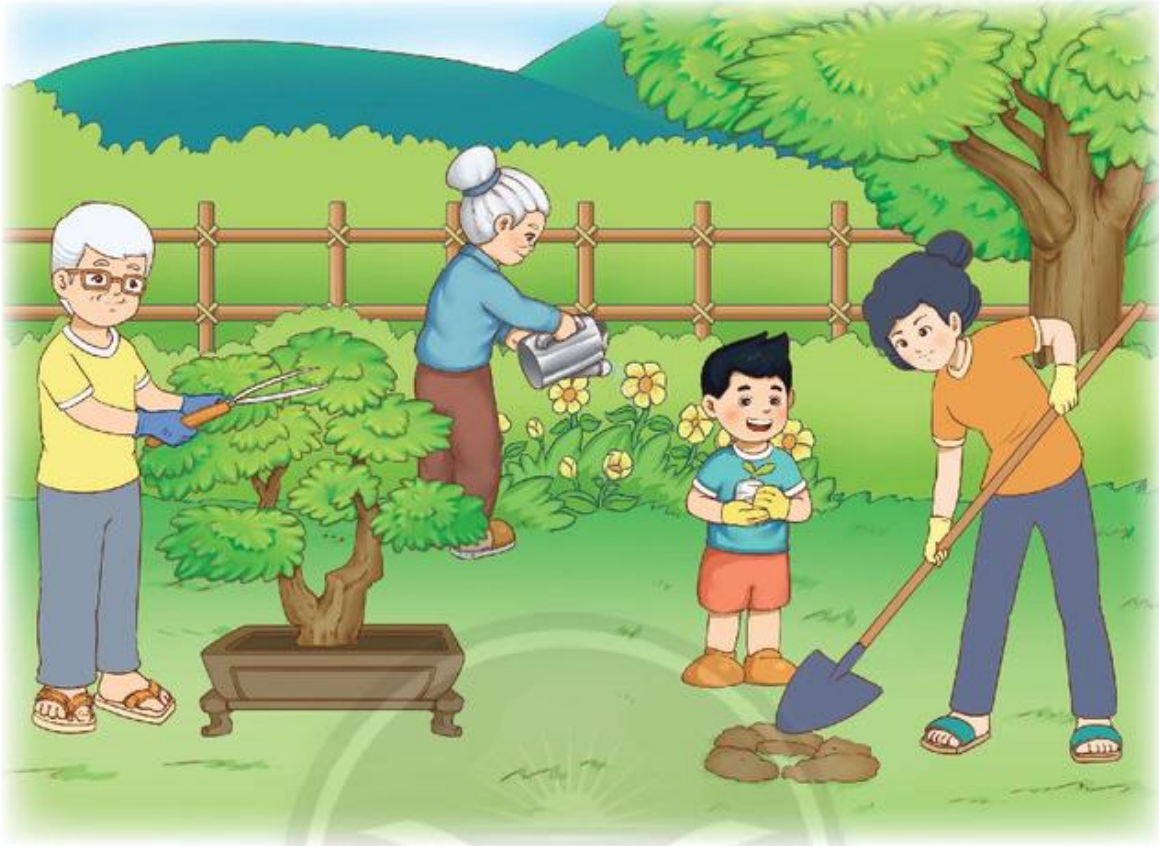
- Giới thiệu được bản thân và các thành viên trong gia đình.
- Yêu thương và ứng xử phù hợp trong gia đình.

- Gia đình bạn An và gia đình bạn Nam gồm những ai?

Gia đình bạn An

Gia đình bạn Nam

• Trò chơi phỏng vấn

Bạn hãy giới thiệu về bản thân và gia đình của mình.

Gia đình là mái ấm của mỗi người.

- Mọi người trong gia đình An đã ứng xử như thế nào khi mẹ bị ốm?

- Các thành viên trong gia đình em đã làm gì để thể hiện sự quan tâm, chăm sóc nhau?

• Em chọn cách ứng xử nào? Vì sao?

Các thành viên trong gia đình em yêu thương, chăm sóc nhau.

Bản thân
Gia đình
Ứng xử

Bài 2

Sinh hoạt trong gia đình

Kể những việc nhà mà em có thể làm.

- Nói được các công việc ở nhà.
- Làm một số việc nhà và cùng gia đình nghỉ ngơi, vui chơi.

- An và mọi người trong gia đình cùng nhau làm những việc gì khi ở nhà?
- Em đã làm những việc nào giống bạn An?

3

4

5

• Chia sẻ với bạn về một số việc nhà mà em sẽ làm.

Em và mọi người trong gia đình cùng nhau làm việc nhà.

• Em hãy nói về nội dung các tranh sau.

• Gia đình em thường làm gì vào ngày nghỉ?

Các thành viên trong gia đình em cùng nhau nghỉ ngơi và vui chơi.

Việc nhà
Chia sẻ

Bài 3

Nhà ở của em

- Nêu được địa chỉ và đặc điểm của ngôi nhà em ở.
- Nêu được một số đặc điểm xung quanh nơi ở của em.
- Sắp xếp đồ dùng cá nhân gọn gàng, ngăn nắp.

Em có yêu ngôi nhà của mình không? Vì sao?

- Nhà của An ở đâu? Trong nhà An có những phòng nào?

- Nêu đặc điểm xung quanh các ngôi nhà dưới đây.

- Chia sẻ với bạn về ngôi nhà của em.

Nhà bạn ở đâu?
Xung quanh nhà bạn
có những gì?

Nhà là nơi em ở.

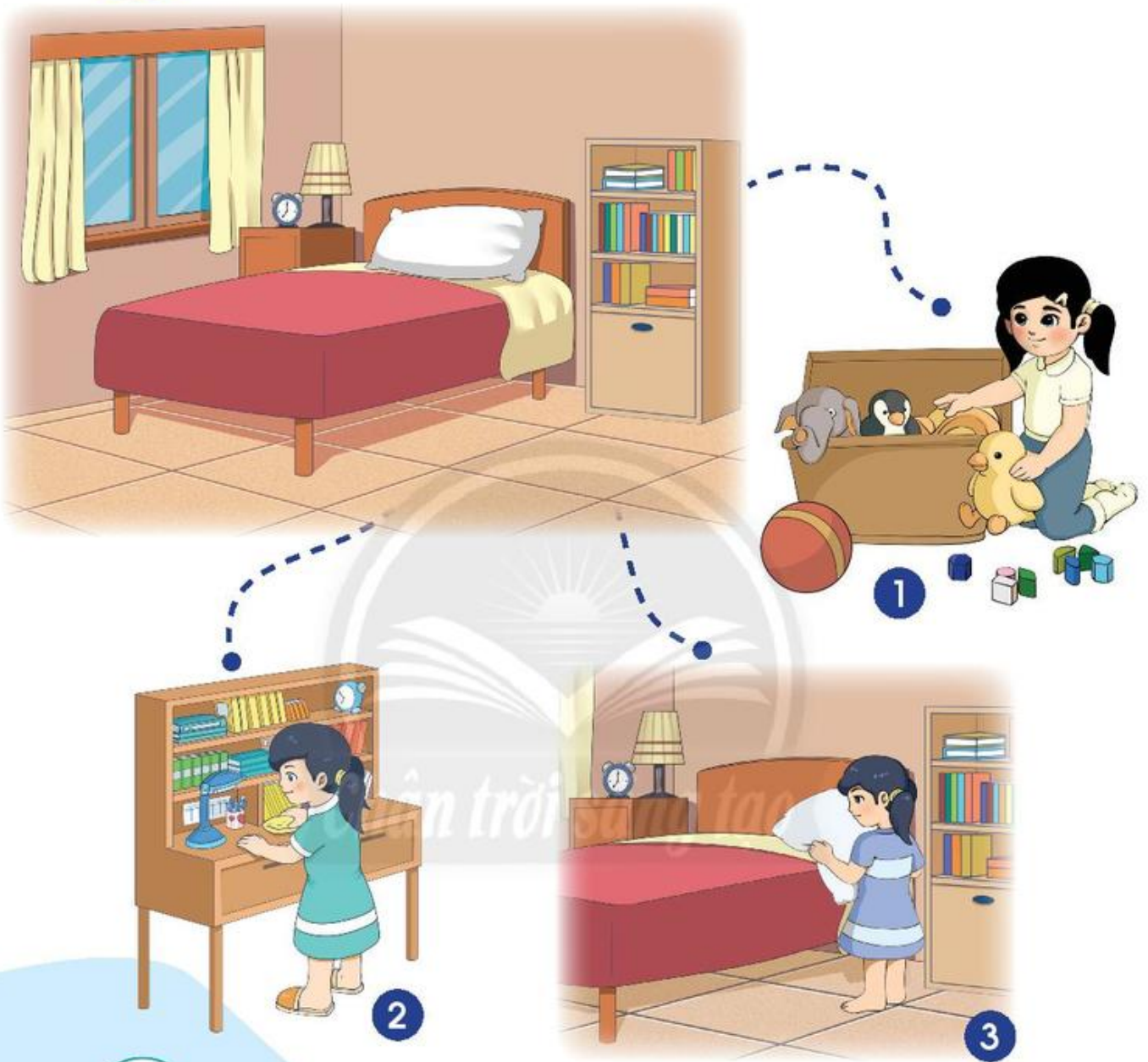
• Chuyện gì xảy ra với bạn An? Vì sao?

• Nếu là bạn của An, em sẽ khuyên An như thế nào?

• Kể những việc An đã làm dưới đây. Việc làm đó có tác dụng gì?

• Để giữ nhà ở gọn gàng ngăn nắp, em sẽ làm gì?

Nhà sạch thì mát, bát sạch ngon cơm.
(Tục ngữ)

Nhà ở
Gọn gàng
Ngăn nắp

Bài 4

Đồ dùng trong nhà

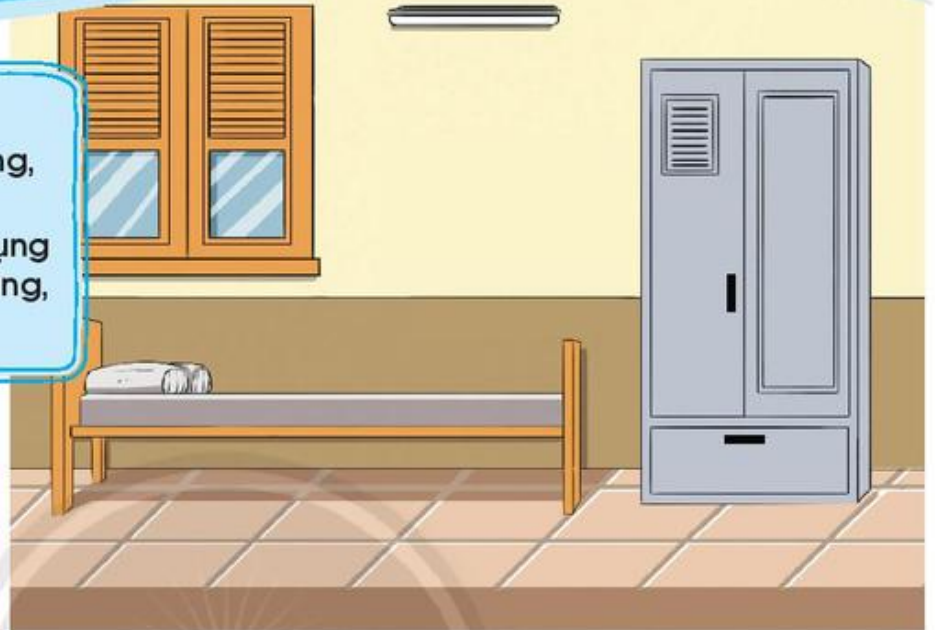

- Đặt câu hỏi về một số đồ dùng, thiết bị trong gia đình.
- Nêu được cách sử dụng an toàn một số đồ dùng, thiết bị trong gia đình.

Nói tên một số đồ dùng trong nhà mà em biết.

- Cùng hỏi và trả lời về một số đồ dùng, thiết bị trong nhà của bạn An.

Nhà của bạn An

- Chia sẻ với bạn về cách sử dụng một số đồ dùng, thiết bị có trong nhà em.

Em sử dụng đúng cách các đồ dùng, thiết bị trong nhà.

- Kể tên các đồ dùng có thể gây nguy hiểm trong tranh dưới đây.
- Để an toàn, chúng ta cần lưu ý gì khi sử dụng các đồ dùng đó?

- Chuyện gì có thể xảy ra với các bạn trong tranh?
- Em sẽ khuyên bạn điều gì trong tình huống đó?

• Em cần làm gì trong tình huống sau? Vì sao?

Em cần cẩn thận khi sử dụng những đồ dùng, thiết bị có thể gây nguy hiểm.

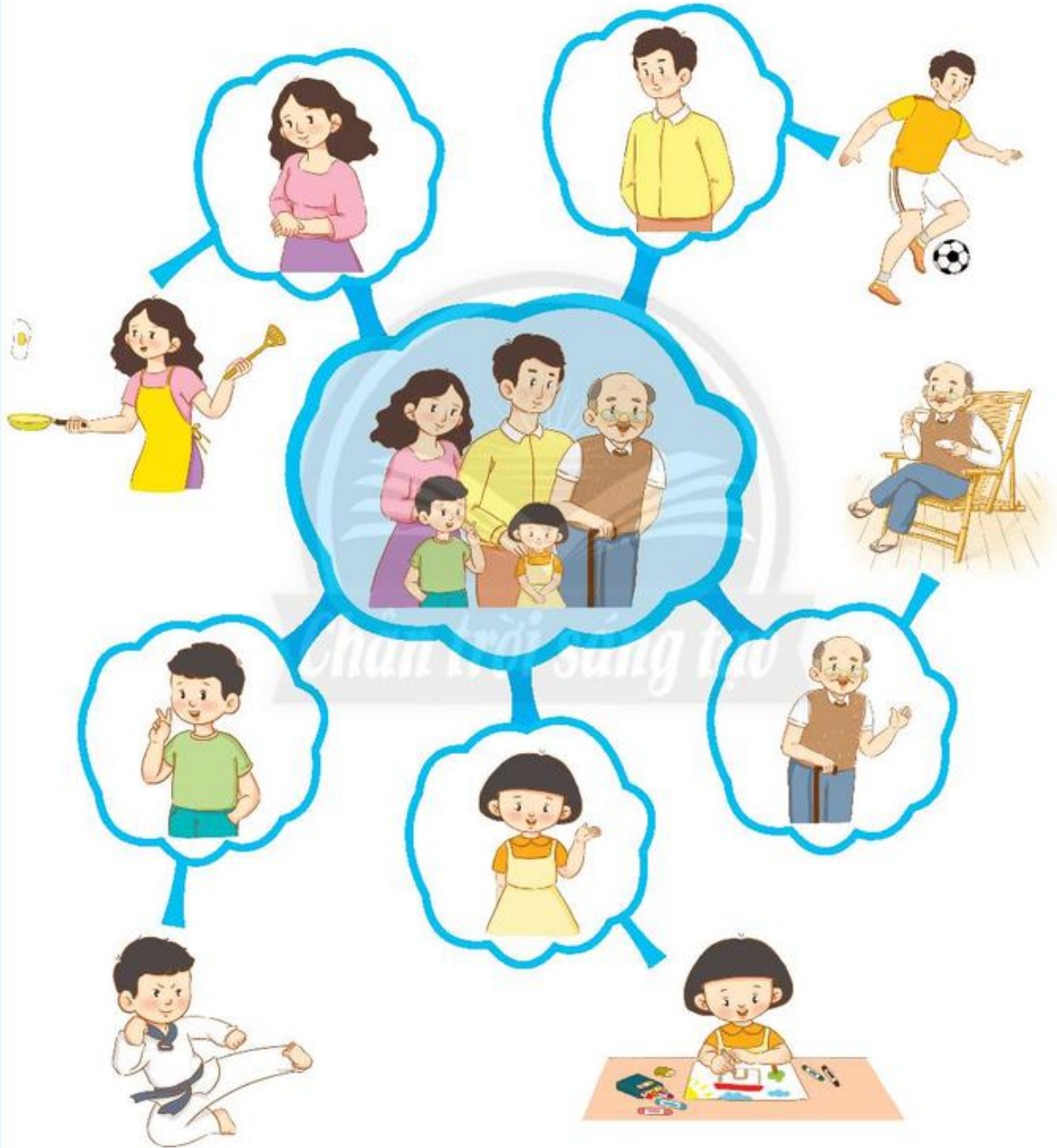
**Đồ dùng
Thiết bị**

Bài
5

Ôn tập chủ đề Gia đình

1. Giới thiệu, chia sẻ với bạn về bản thân và gia đình em.

2. Đi học về, bạn Tú thấy mẹ đang nấu cơm còn bé Na đang ngồi chơi búp bê. Hãy đóng vai thể hiện cách ứng xử của bạn Tú.

3. Em hãy sắp xếp đồ dùng cá nhân vào vị trí hợp lí.

4. Em hãy lựa chọn việc nhà phù hợp với các thành viên trong gia đình.

1

2

3

4

5. Em thích phòng nào nhất trong ngôi nhà của mình? Vì sao?

6. Em sẽ làm gì trong các tình huống sau?

CHỦ ĐỀ:

TRƯỜNG HỌC

Bài 6: Trường học của em

Bài 7: Hoạt động ở trường em

Bài 8: Lớp học của em

Bài 9: Hoạt động của lớp em

Bài 10: Ôn tập chủ đề Trường học

Bài 6

Trường học của em

Cùng hát một bài hát về trường học.

- Nói được tên, địa chỉ và các khu vực chính của trường.
- Biết các thành viên trong trường và ứng xử đúng với mọi người.

- Lớp An có bạn mới, An giới thiệu cho bạn những phòng nào trong trường?

- Đóng vai “Hướng dẫn viên nhí” để giới thiệu về trường học của em (tên, địa chỉ và các khu vực trong trường).

Trường học gồm có phòng học, thư viện, phòng y tế, nhà vệ sinh, vườn trường, sân chơi,...

- Trường học của An có những ai?
- Công việc của mỗi thành viên trong trường là gì?

Đây là các thành viên trong trường mình.

- Hãy kể về các thành viên trong trường của em.

- Em có nhận xét gì về cách ứng xử của các bạn trong tranh dưới đây?

- Em ứng xử như thế nào với mọi người trong trường?

Em lễ phép với thầy cô,
nhân viên trong trường
và vui vẻ với bạn bè.

Thầy cô
Bạn bè
Lễ phép
Vui vẻ

Bài 7

Hoạt động ở trường em

- Nêu được một số hoạt động chính trong trường học.
- Giữ gìn và sử dụng cẩn thận, đúng cách các đồ dùng, thiết bị của trường học.
- Lựa chọn và chơi các trò chơi an toàn.

Kể tên các hoạt động ở trường.

- Trường của An có những hoạt động chính nào?

4

5

6

- Kể tên các hoạt động ở trường mà em đã tham gia.
- Em cảm thấy như thế nào khi tham gia các hoạt động đó?

Em tham gia các hoạt động ở trường thật vui.

- An và các bạn tham gia những trò chơi gì?
- Trò chơi nào an toàn?

- Kể tên các trò chơi an toàn mà em đã tham gia ở trường.

- An và các bạn sử dụng và giữ gìn các đồ dùng, thiết bị trong trường như thế nào?

KHOÁ VỚI NƯỚC
SAU KHI DÙNG

1

- Kể một việc em đã làm để giữ gìn đồ dùng, thiết bị trong trường.

Em cần giữ gìn và sử dụng đúng cách các đồ dùng, thiết bị trong trường học.

Học tập
Vui chơi
Giữ gìn

Bài
8

Lớp học của em

- Nêu được tên và vị trí của lớp học.
- Giữ gìn và sử dụng đúng cách các đồ dùng, thiết bị của lớp học.
- Nêu được các thành viên trong lớp và nhiệm vụ của họ.

Giới thiệu lớp học của em.

- Lớp học của An ở đâu?

- Hãy nói tên và vị trí của lớp em trong trường.

• Lớp học của bạn An có những đồ dùng, thiết bị nào?

• Các bạn nên khuyên Minh điều gì? Vì sao?

• Kể nhanh tên các đồ dùng, thiết bị trong lớp của em.

- Em sử dụng và giữ gìn các đồ dùng, thiết bị trong lớp như thế nào?

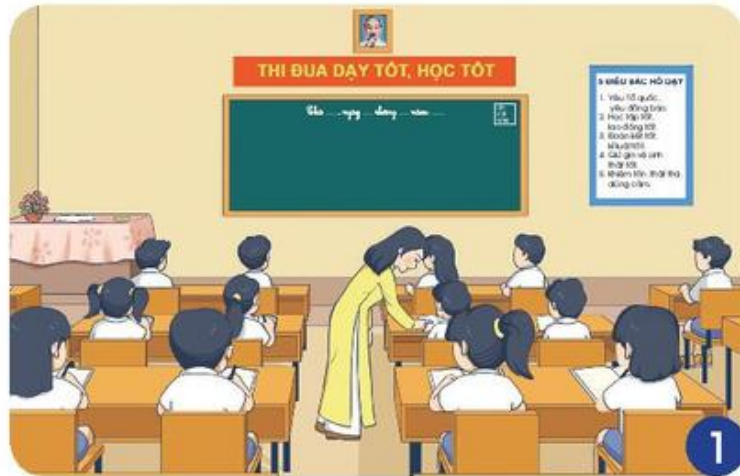

Sử dụng đúng cách đồ dùng, thiết bị trong lớp giúp chúng em học tập tốt hơn.

• Lớp An có những ai? Nhiệm vụ của họ là gì?

Đây là những thành viên của lớp mình.

Nhiệm vụ của tổ mình là...

• **Trò chơi phỏng vấn**
Tìm hiểu tên, nhiệm vụ của các thành viên trong lớp.

- Em học được gì từ cách ứng xử của các bạn trong những tranh sau?

Lớp chúng em đoàn kết,
yêu thương nhau.

Lớp học
Đoàn kết

Bài 9

Hoạt động của lớp em

Em thích những hoạt động nào trong lớp?

- Kể tên các hoạt động chính trong lớp học.
- Giữ gìn lớp học sạch đẹp.
- Nêu được cảm nhận của em khi tham gia các hoạt động ở lớp học.

- Lớp An có những hoạt động gì?

- Chia sẻ với bạn về những hoạt động ở lớp mà em được tham gia.

Mình rất thích vẽ tranh.

Mình thấy học toán rất thú vị.

Em tích cực tham gia các hoạt động trong lớp.

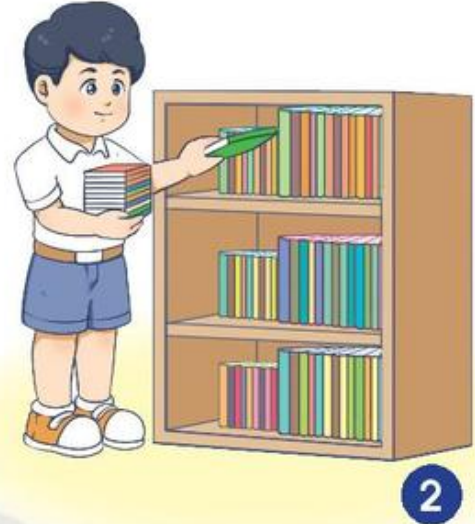
• An và các bạn đang làm gì?

- Em nên làm gì để giữ lớp học sạch đẹp?
- Khi lớp học sạch đẹp, em cảm thấy như thế nào?

• Em hãy chọn một hoạt động và thực hành.

Chúng em cùng giữ gìn
lớp học sạch đẹp.

Học tập
Ngăn nắp
Sạch đẹp

Bài
10

Ôn tập chủ đề Trường học

1. Kể về các thành viên trong lớp học của em.

2. Đóng vai thể hiện công việc của một thành viên trong tranh dưới đây.

1

2

3

4

3. Chia sẻ với bạn về hoạt động mà em thích nhất ở trường.

4. Em đồng tình với hành động nào? Vì sao?

5. Em sẽ làm gì trong tình huống sau?

6. Kể việc em đã làm thể hiện sự quan tâm đến các thành viên trong nhà trường.

CHỦ ĐỀ:

CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG

Bài 11: Nơi em sinh sống

Bài 12: Công việc trong cộng đồng

Bài 13: Tết Nguyên đán

Bài 14: Đi đường an toàn

Bài 15: Ôn tập chủ đề Cộng đồng địa phương

Bài 11

Nơi em sinh sống

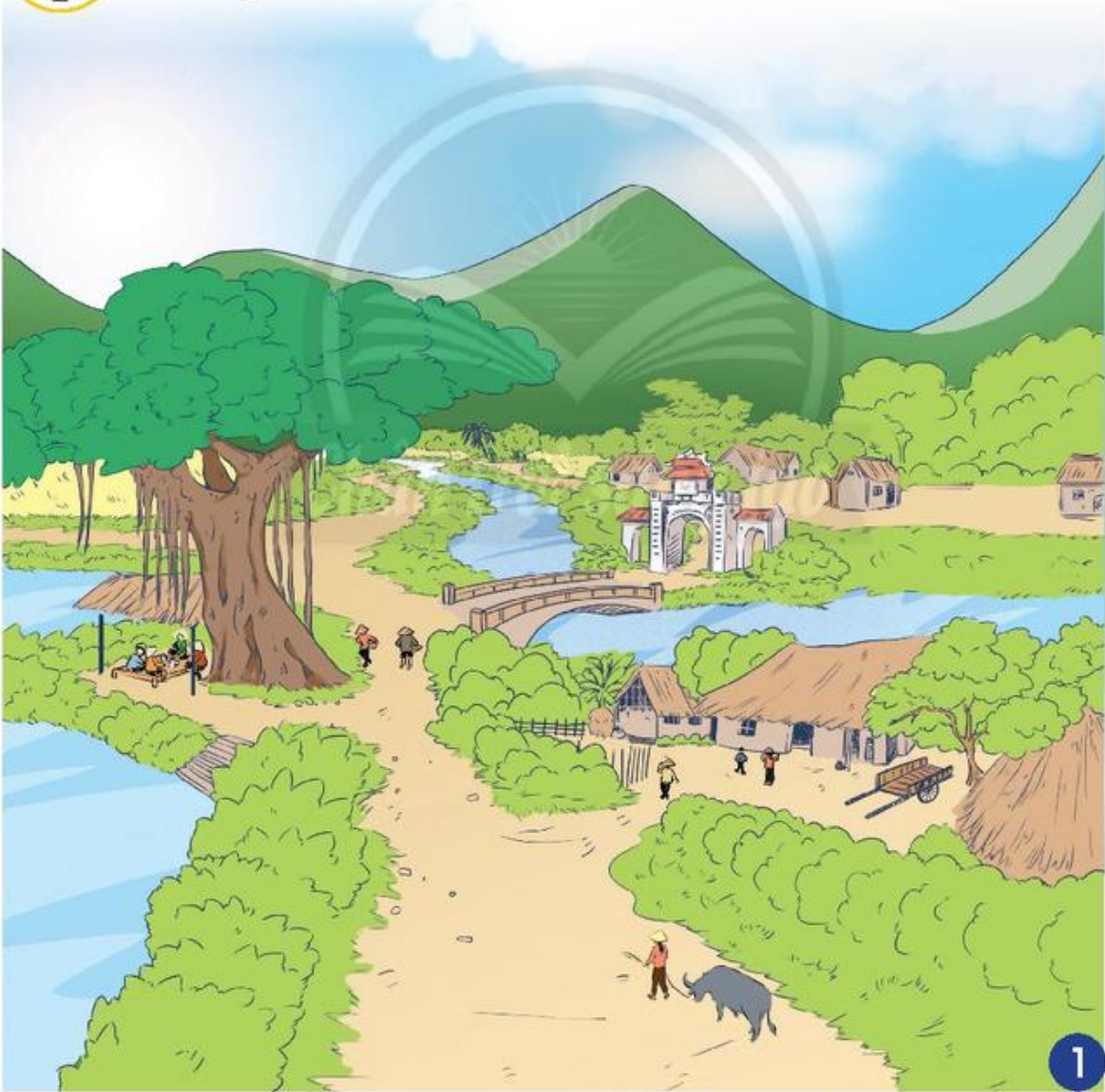

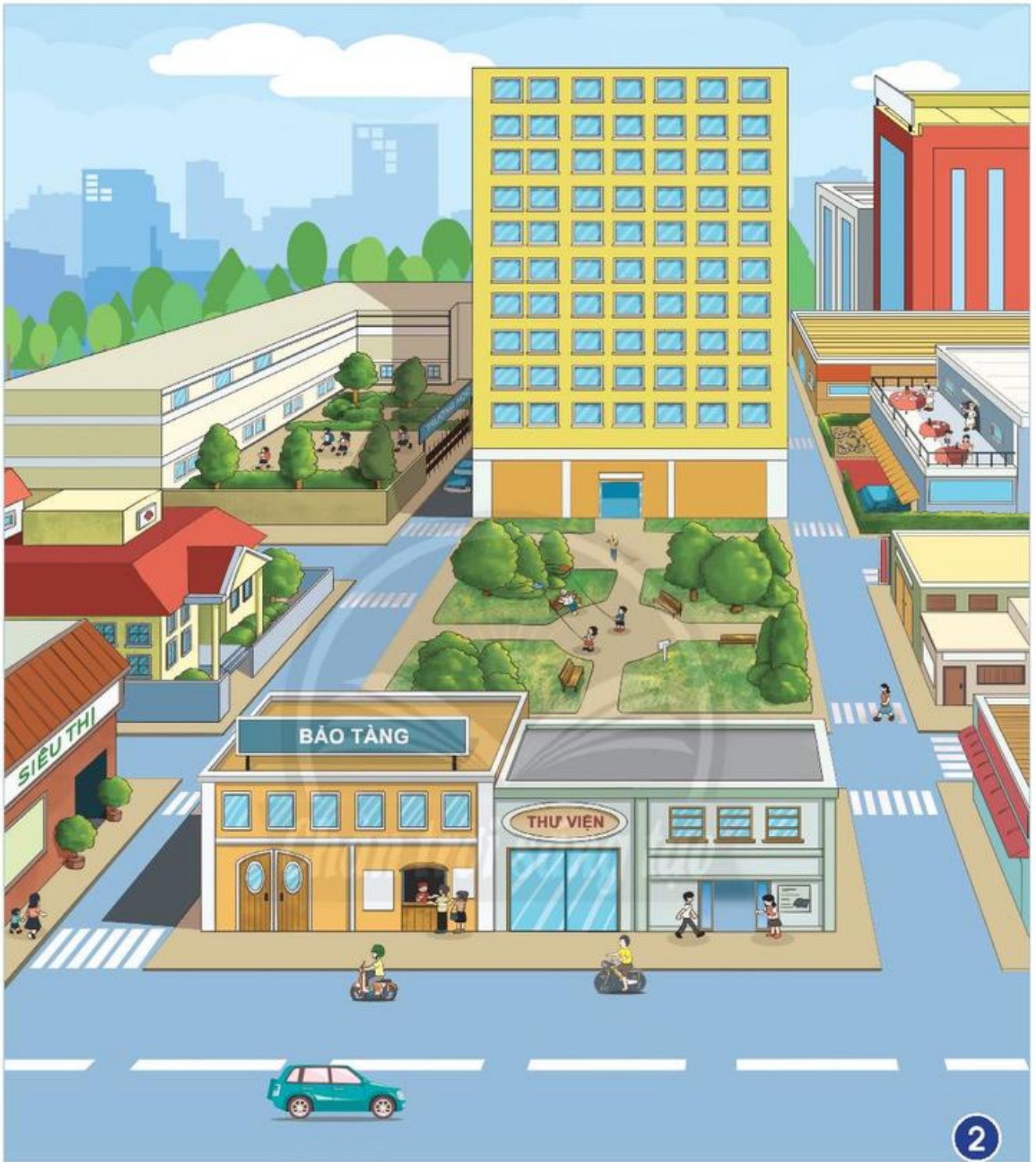
- Giới thiệu đơn giản quang cảnh làng xóm, đường phố nơi em ở.
- Bày tỏ được sự gắn bó, tình cảm của em với làng xóm, khu phố của mình.

Gia đình em đang sinh sống ở đâu?

- Nói với bạn về quang cảnh làng xóm, đường phố trong hai tranh sau.

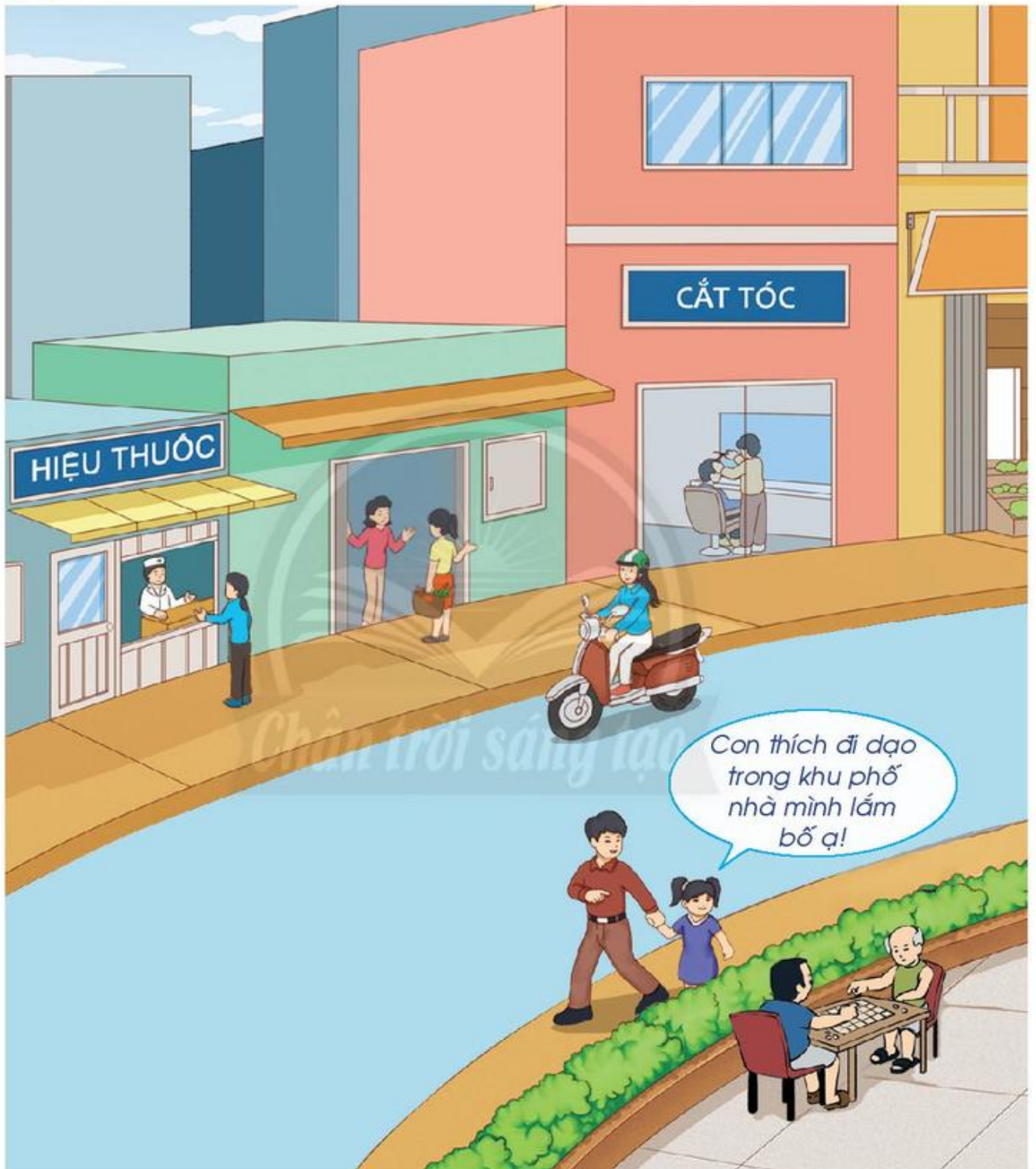
- **Trò chơi**
"Em làm hướng dẫn viên"
Giới thiệu quang cảnh
nơi em ở.

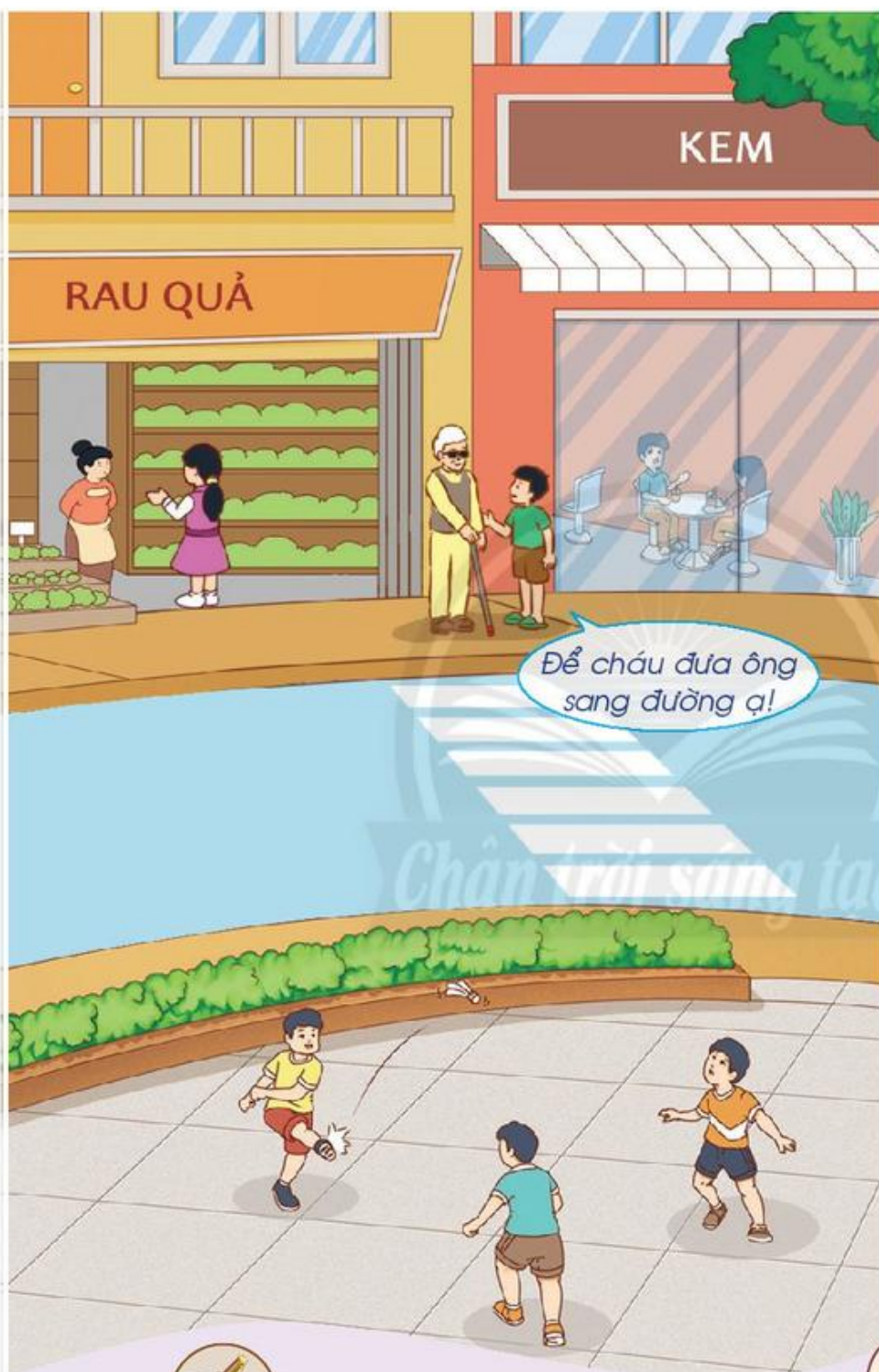

Quang cảnh nơi em
sinh sống thật gần gũi,
thân quen.

- Người dân trong khu phố của bạn An đang làm gì?
- Việc làm nào của họ thể hiện sự đoàn kết, gắn bó với nhau?

Để cháu đưa ông sang đường ạ!

- Em thích nhất điều gì nơi em ở? Vì sao?
- Chia sẻ với bạn về những việc em đã làm thể hiện tình cảm và sự gắn bó với nơi em sống.

Em gắn bó với nơi em ở.

Nơi ở
Gắn bó

Bài 12

Công việc trong cộng đồng

Kể một số công việc của người dân nơi em ở.

- Nêu được một số công việc của người dân trong cộng đồng.
- Nhận biết được bất kì công việc nào đem lại lợi ích cho cộng đồng đều đáng quý.
- Nêu được một số việc học sinh có thể làm để đóng góp cho cộng đồng.

- Những người trong tranh làm công việc gì?
- Công việc đó mang lại lợi ích gì cho cộng đồng?

- Em thích công việc nào nhất? Vì sao?

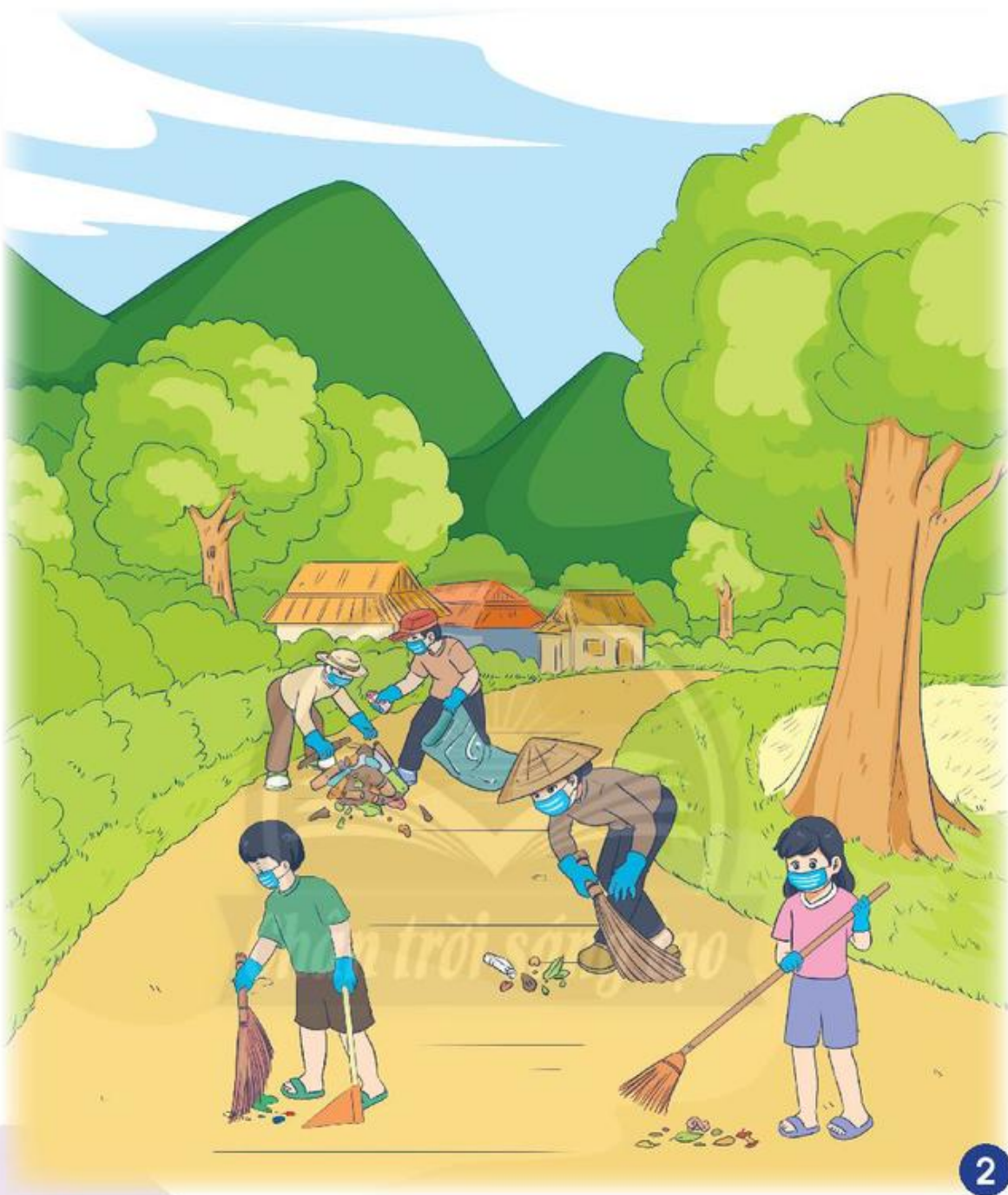

Công việc nào đem lại lợi ích cho cộng đồng đều đáng quý.

- Kể tên việc làm của các bạn trong mỗi tranh sau.
- Việc làm đó mang lại lợi ích gì?

2

- Em và gia đình đã làm gì để đóng góp cho cộng đồng nơi em sống?

Em tham gia xây dựng
khu phố, làng xóm sạch đẹp.

Công việc
Cộng đồng

Bài 13

Tết Nguyên đán

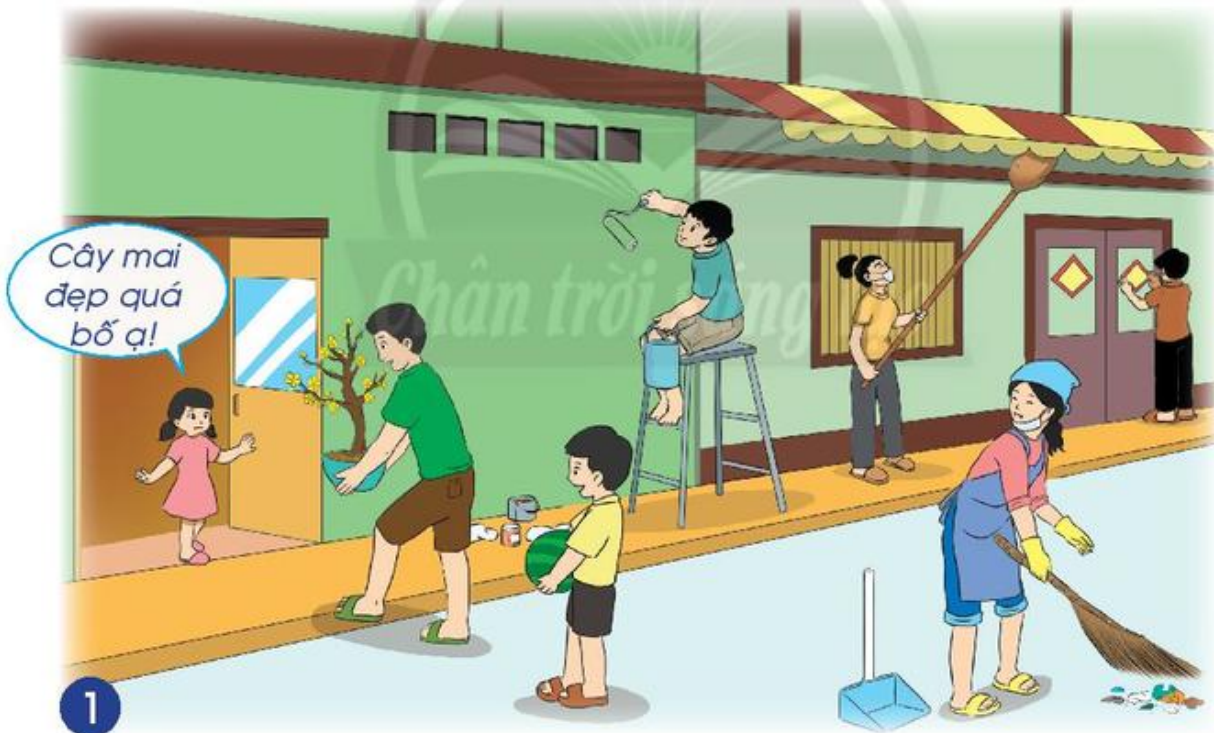

- Giới thiệu được tên gọi và thời gian diễn ra tết Nguyên đán.
- Kể được một số công việc của gia đình và người dân cho tết Nguyên đán.
- Nêu được cảm xúc trong ngày tết Nguyên đán.

Hát một bài hát về ngày Tết.

- Tết Nguyên đán diễn ra vào thời gian nào?
- Mọi người trong các tranh sau đang làm gì để chuẩn bị đón Tết?

- Kể những việc làm của gia đình em để đón tết Nguyên đán.

Em cùng gia đình chuẩn bị đón Tết thật vui.

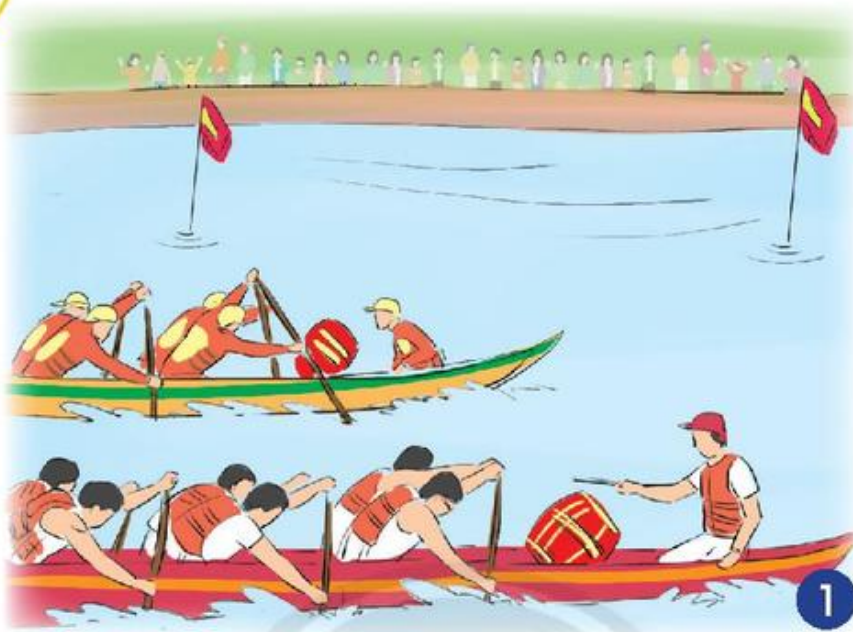
- Kể những hoạt động thường diễn ra vào tết Nguyên đán.

- Em thích điều gì nhất trong dịp tết Nguyên đán? Vì sao?

- Trong dịp tết Nguyên đán thường diễn ra những lễ hội gì?

- Kể tên và thời gian diễn ra một lễ hội ở địa phương em.
- Chia sẻ với bạn những điều em thích trong lễ hội đó.

Gia đình sum họp
vào ngày tết Nguyên đán.

Tết Nguyên đán
Lễ hội
Sum họp

Bài 14

Đi đường an toàn

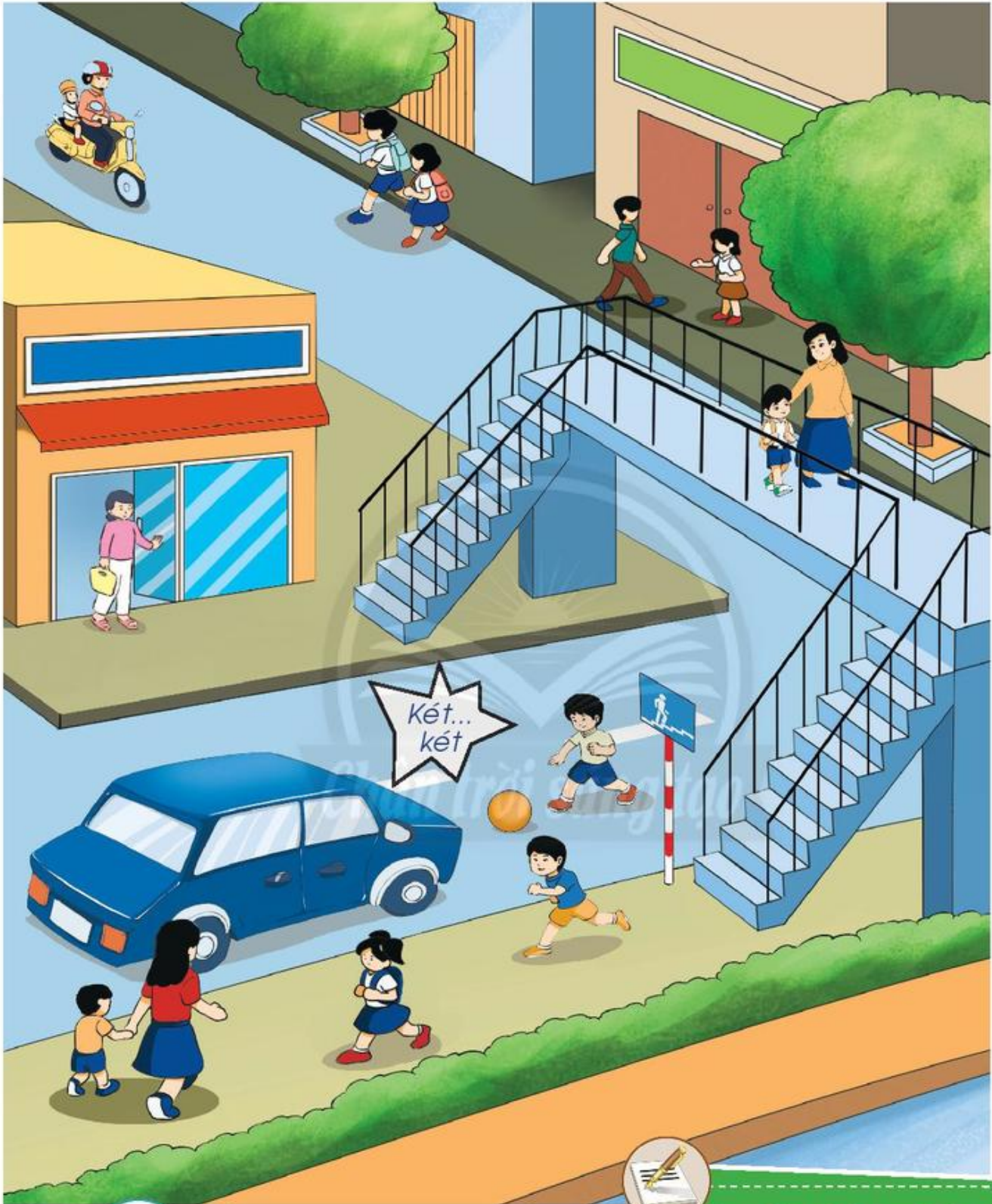
- Nhận biết được một số tình huống nguy hiểm trên đường.
- Nêu tên và ý nghĩa của một số biển báo và đèn hiệu giao thông.
- Thực hành đi bộ qua đường.

Khi đi bộ trên đường, em thường đi như thế nào?

• Những bạn nào có thể bị nguy hiểm? Vì sao?

• Khi đi đường, em lưu ý điều gì để đảm bảo an toàn?

Em đảm bảo an toàn khi đi đường.

• Hỏi - đáp về tên và ý nghĩa của các biển báo dưới đây.

1

2

3

• Em làm gì khi gặp các tín hiệu đèn giao thông sau?

• Trò chơi: Thực hành đi bộ qua đường.

1

2

Em sang đường theo vạch kẻ và tuân theo tín hiệu giao thông.

Giao thông An toàn

Bài 15

Ôn tập chủ đề Cộng đồng địa phương

1. Quan sát và nêu hoạt động của mọi người trong bức tranh sau.

2. Em và người thân thường làm gì vào dịp tết Nguyên đán?

Tết Nguyên đán

Trước Tết

Trong Tết

1

2

3

4

3. Chia sẻ với bạn về một lễ hội mà em biết.

4. Em hãy chọn cách đi đường an toàn.

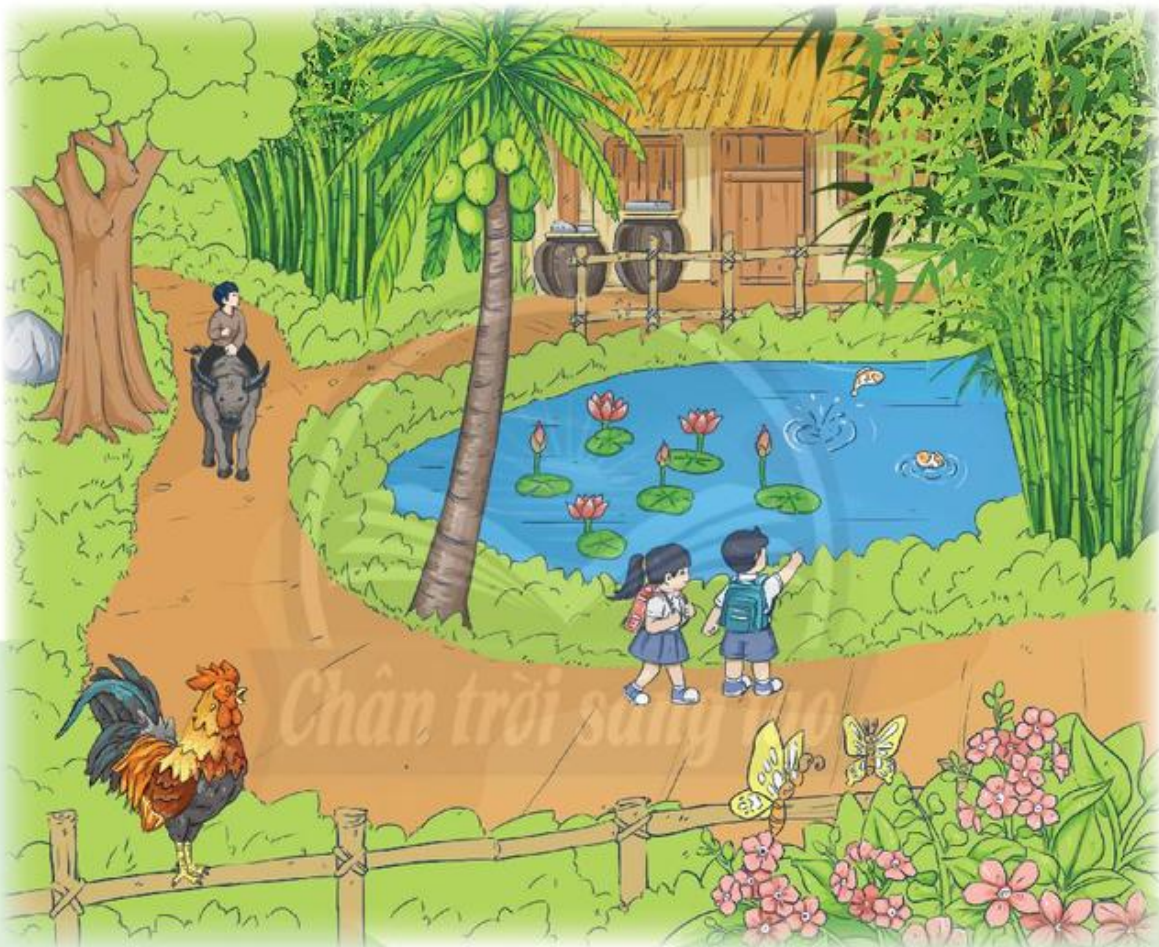

5. Em đồng tình hay không đồng tình với hành động nào trong mỗi tranh sau? Vì sao?

CHỦ ĐỀ:

THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

Bài 16: Cây xung quanh em

Bài 17: Em chăm sóc và bảo vệ cây trồng

Bài 18: Con vật quanh em

Bài 19: Chăm sóc và bảo vệ vật nuôi

Bài 20: Giữ an toàn với một số con vật

Bài 21: Ôn tập chủ đề Thực vật và động vật

Bài 16

Cây xung quanh em

- Nêu tên và đặt được câu hỏi về một số đặc điểm bên ngoài nổi bật của cây.
- Chỉ và nói được các bộ phận bên ngoài của cây.
- Phân biệt được cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau.

Cùng hát một bài hát về các loại cây.

- Nêu tên của cây trong mỗi tranh sau.
- Hỏi - đáp về đặc điểm bên ngoài của mỗi cây đó.

1

2

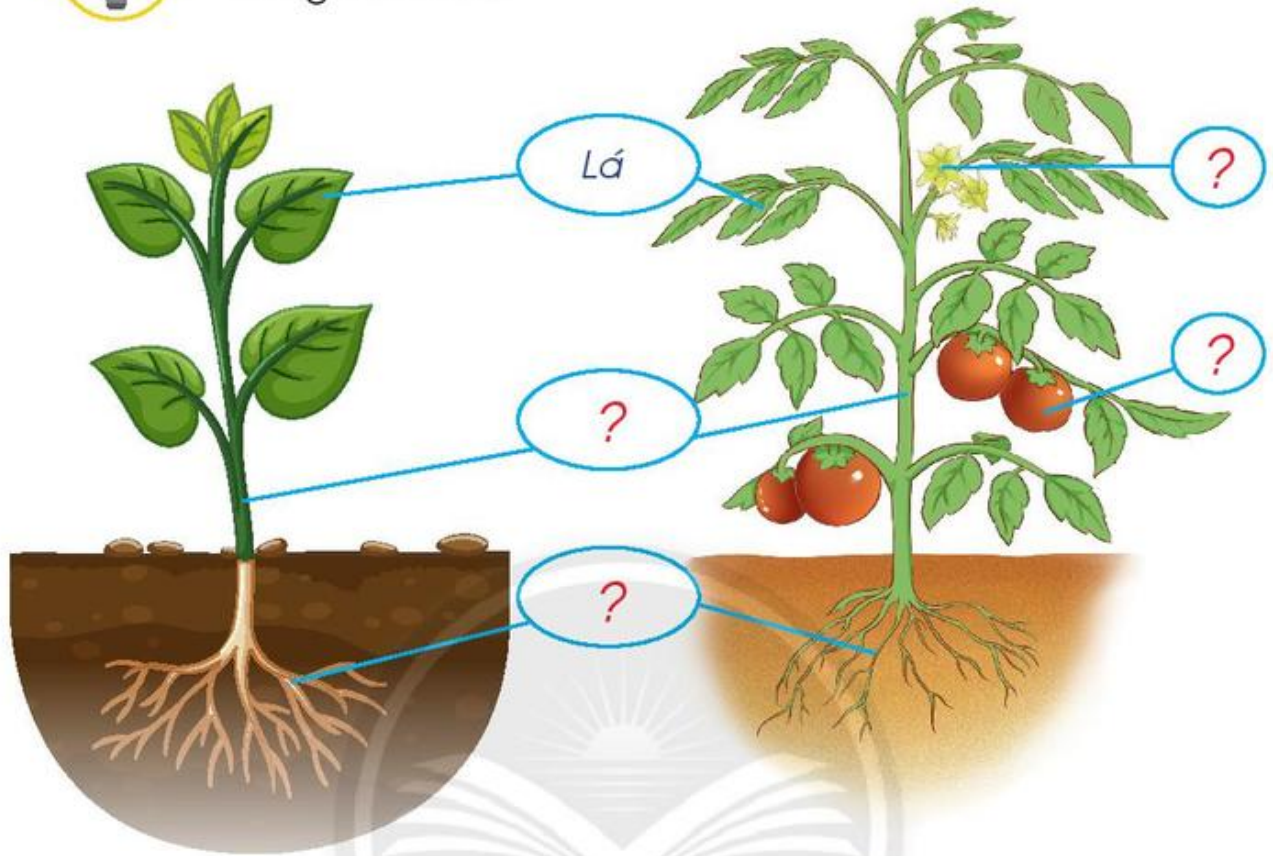
Cây hoa hồng có đặc điểm gì?

Cây hoa hồng có gai.

- Chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài của mỗi cây trong tranh sau.

Cây có những bộ phận bên ngoài nào?

Có lá,...

- Vẽ một cây mà em yêu thích.
- Chia sẻ với bạn về các bộ phận bên ngoài của cây đó.

Cây có các bộ phận: rễ, thân, lá, hoa, quả,...

• Các cây sau đây mang lại lợi ích gì cho con người?

• Trò chơi: Đố vui.

Đây là...

Đố bạn cây gì đây?
Người ta thường trồng
cây này để làm gì?

- Em có đồng ý với cách sắp xếp các nhóm cây của bạn Nam như tranh dưới đây không? Vì sao?

Cây rau

Cây hoa

Cây bóng mát

Cây ăn quả

Có các loại cây:
cây bóng mát, cây ăn quả,
cây hoa, cây rau,...

Rễ cây
Thân cây
Lá cây

Bài 17

Em chăm sóc và bảo vệ cây trồng

- Nói và làm được một số việc để chăm sóc, bảo vệ cây trồng.
- Giữ an toàn cho bản thân khi tiếp xúc với một số cây và chia sẻ với mọi người xung quanh cùng thực hiện.

Kể tên các loại cây được trồng trong trường của em.

- Các bạn trong tranh đang làm gì để vườn cây tươi tốt?

- Em đã làm gì để chăm sóc cây trồng ở trường, ở nhà?

Em chăm sóc cây để cây luôn tươi tốt.

• Hành động nào sau đây thể hiện việc bảo vệ cây trồng? Vì sao?

• Em sẽ làm gì trong tình huống sau?

• Chuyện gì đã xảy ra với các bạn trong tranh? Vì sao?

Cây xương rồng

1

Hoa có hương thơm

2

• Chia sẻ với bạn và người thân về những việc cần làm để giữ an toàn khi tiếp xúc với một số cây.

Bạn cẩn thận.
Nhựa cây này
độc đấy!

Em bảo vệ cây trồng
và cẩn thận khi tiếp xúc
với một số cây.

Cây trồng
Chăm sóc
Cẩn thận

Bài 18

Con vật quanh em

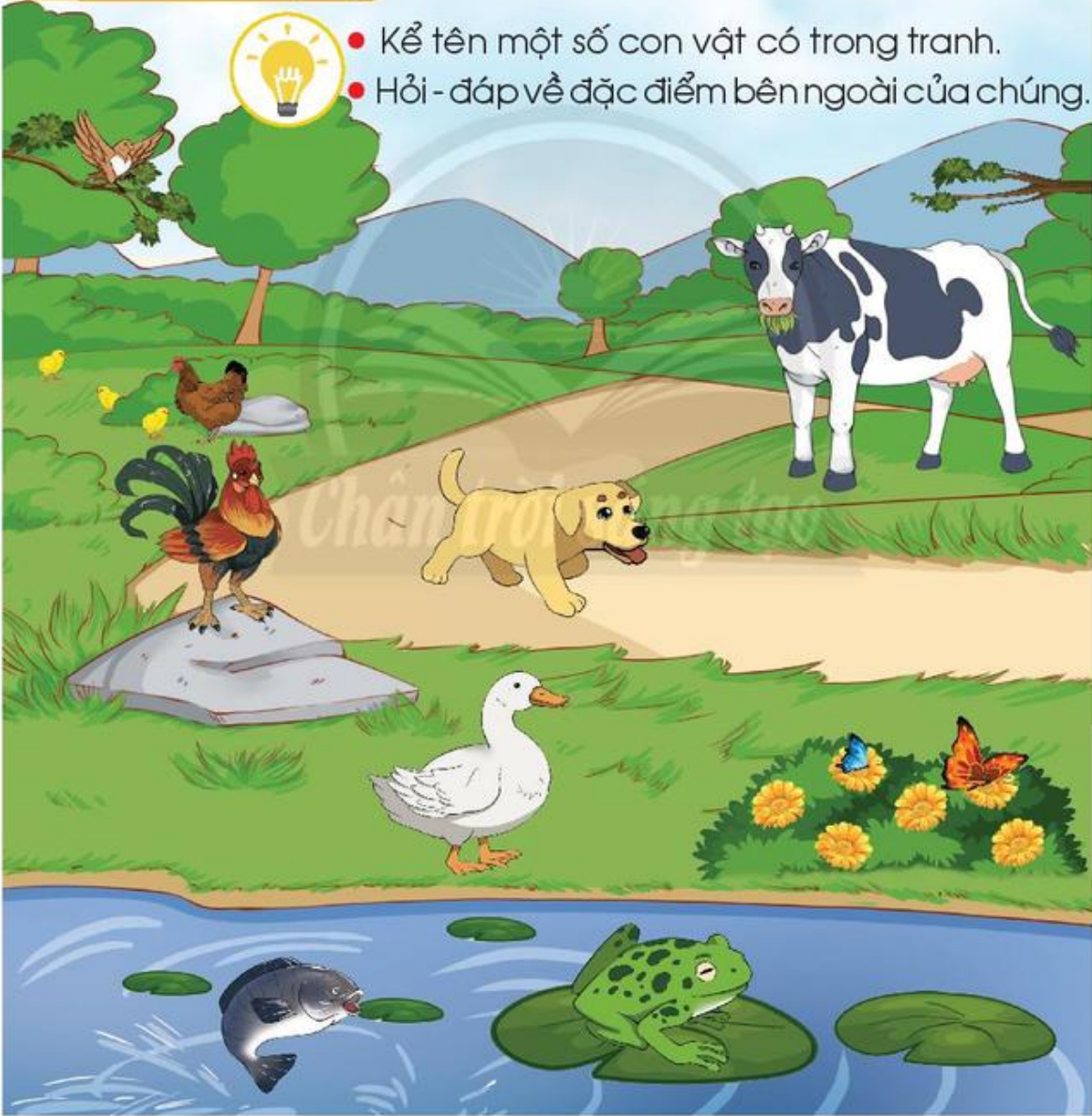

- Tìm hiểu về một số đặc điểm bên ngoài nổi bật của con vật.
- Chỉ và nói được tên các bộ phận bên ngoài của một số con vật.
- Phân biệt được một số con vật theo lợi ích hoặc tác hại của chúng đối với con người.

Nghe hoặc hát một bài hát và nói tên con vật có trong lời bài hát đó.

- Kể tên một số con vật có trong tranh.
- Hỏi - đáp về đặc điểm bên ngoài của chúng.

- Chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài của con vật trong mỗi tranh sau.
- Bộ phận nào giúp chúng di chuyển?

1

2

3

- Vẽ một con vật em yêu thích.
- Chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài của con vật đó.

Cơ thể mỗi con vật có:
đầu, mình và cơ quan
di chuyển.

- Xếp các con vật dưới đây vào nhóm có ích hoặc nhóm gây hại cho con người.

CÓ ÍCH

- Chia sẻ với bạn về ích lợi hoặc tác hại của một số con vật mà em biết.

GÂY HẠI

Có những con vật có ích
và cũng có những con vật
gây hại cho con người.

**Con vật
Có ích
Gây hại**

Bài 19

Chăm sóc và bảo vệ vật nuôi

Em thích nuôi con vật nào? Vì sao?

- Nêu được việc làm để chăm sóc và bảo vệ vật nuôi.
- Đối xử tốt với vật nuôi.

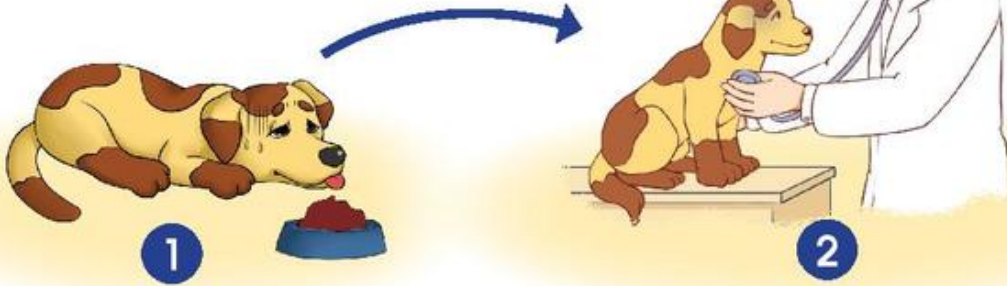

- Em có nhận xét gì về tình cảm của bạn Nam và chó Lu?

• Khi chó Lu bị ốm, bạn Nam đã làm gì?

• Nếu em được nuôi một con vật, em sẽ chăm sóc nó như thế nào?

Vật nuôi gần gũi,
thân thiết với con người.

- Hành động nào sau đây thể hiện việc chăm sóc và bảo vệ vật nuôi? Vì sao?

• Em sẽ làm gì trong tình huống sau?

Em yêu thương,
chăm sóc vật nuôi.

Chăm sóc
Bảo vệ

Bài 20

Giữ an toàn với một số con vật

Em sợ con vật nào?
Vì sao?

- Giữ an toàn cho bản thân khi tiếp xúc với một số con vật và chia sẻ với những người xung quanh cùng thực hiện.

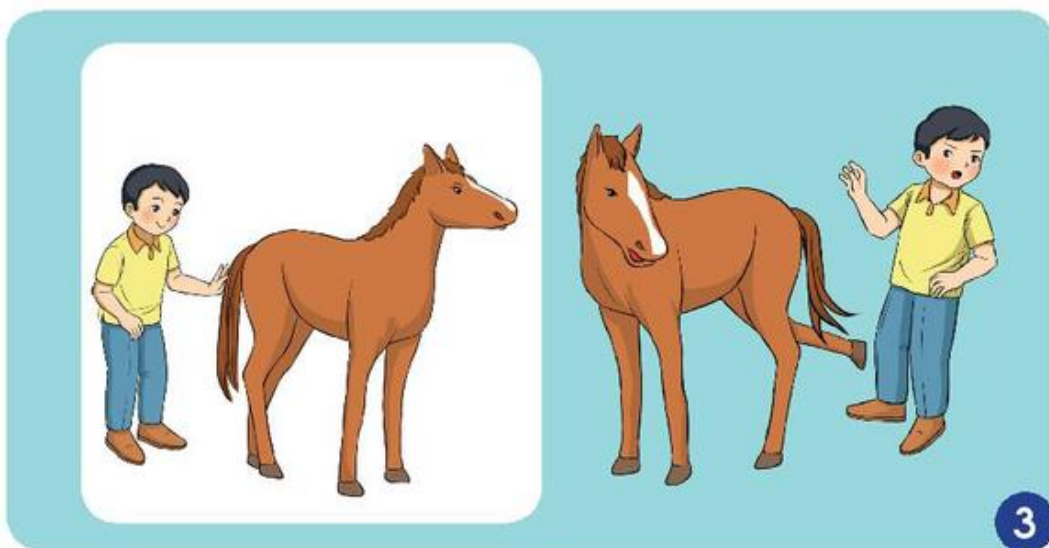
- Chuyện gì đã xảy ra với các bạn trong tranh? Vì sao?
- Chúng ta cần lưu ý điều gì để đảm bảo an toàn khi tiếp xúc với các con vật?

1

2

- Vẽ một con vật mà em biết.
- Chia sẻ với bạn về việc giữ an toàn khi tiếp xúc với con vật đó.

Em giữ an toàn khi tiếp xúc với con vật.

- Nói với bạn về nội dung các tranh sau.
- Việc làm của Hoa có an toàn không? Vì sao?

- Em sẽ làm gì trong tình huống sau?

- Bạn Nam nói: "Chỉ cần cẩn thận khi tiếp xúc với vật nuôi của nhà người khác". Em có đồng ý với ý kiến của Nam không? Vì sao?

Em chia sẻ với mọi người cùng giữ an toàn khi tiếp xúc với một số con vật.

**An toàn
Cẩn thận**

Bài 21

Ôn tập chủ đề Thực vật và động vật

1. Thực hành quan sát cây ở trường em.

- Chia sẻ với bạn về tên, ích lợi, các việc làm để chăm sóc và bảo vệ cây.
- Chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài của cây.

2. Em nên làm gì khi vật nuôi của mình bị ốm?

3. Chia sẻ với bạn về con vật nuôi mà em yêu thích.

4. Em thích nuôi con vật nào? Vì sao?

5. Em đồng tình hay không đồng tình với hành động của các bạn trong mỗi tranh sau? Vì sao?

CHỦ ĐỀ:

CON NGƯỜI VÀ SỨC KHOẺ

Bài 22: Cơ thể của em

Bài 23: Các giác quan của em

Bài 24: Em giữ vệ sinh cơ thể

Bài 25: Em ăn uống lành mạnh

Bài 26: Em vận động và nghỉ ngơi

Bài 27: Em biết tự bảo vệ

Bài 28: Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe

Bài 22

Cơ thể của em

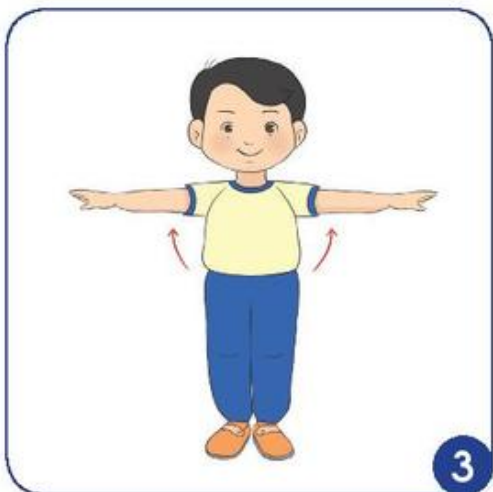
Cơ thể của em gồm những bộ phận nào?

- Xác định được tên, hoạt động các bộ phận bên ngoài của cơ thể.
- Phân biệt được con trai và con gái.

- Những bộ phận nào trên cơ thể của các bạn trong tranh đang cử động?

- Chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài cơ thể của bạn trai, bạn gái trong tranh sau.
- Con trai và con gái khác nhau như thế nào?

- Thi kể tên các bộ phận bên ngoài của cơ thể.

Mắt...

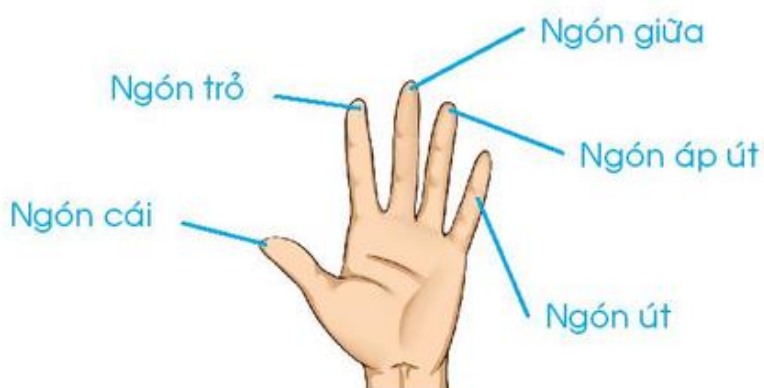
Cơ thể chúng ta gồm nhiều bộ phận và mỗi người đều có những đặc điểm riêng về màu da, mái tóc,...

• Tay có thể thực hiện những hoạt động nào?

• Bạn Nam đang giơ tay phải hay tay trái?
• Mỗi bàn tay có bao nhiêu ngón? Đó là những ngón nào?

• Chân có thể thực hiện những hoạt động nào?

1

2

3

4

• Trò chơi: Làm theo hiệu lệnh.

Các bộ phận trên cơ thể giúp em thực hiện nhiều hoạt động khác nhau.

Cơ thể
Đầu
Mình
Tay, chân

Bài 23

Các giác quan của em

Các bộ phận nào của cơ thể em dùng để nhận biết màu sắc và hương thơm của một bông hoa?

- Nêu được tên, chức năng của các giác quan.
- Biết cách bảo vệ các giác quan và phòng tránh cận thị học đường.

- An và các bạn đang làm gì? Các bạn đã sử dụng bộ phận nào của cơ thể để thực hiện việc làm đó?

• Bộ phận nào của cơ thể em nhận biết màu sắc, âm thanh, mùi, vị, nóng lạnh?

• Trò chơi

Ai nói đó?

Mùi gì vậy?

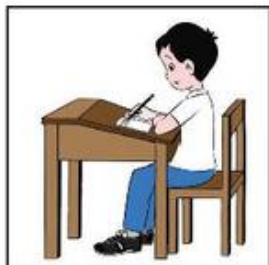
Đường, muối hay chanh?

Chúng ta có thể nhận biết các vật xung quanh bằng các giác quan: mắt, mũi, tai, lưỡi và da.

• Em nên làm gì để phòng tránh cận thị?

1

2

3

4

• Theo em, mẹ của Nam sẽ làm gì để giúp bạn trong tình huống sau?

- Những việc làm của các bạn trong tranh gây hại như thế nào đến các giác quan?
- Em nên làm gì để bảo vệ các giác quan? Vì sao?

- Bạn An nói: "Đeo khẩu trang khi ra đường sẽ xấu và khó thở lắm!". Em có đồng ý với ý kiến của bạn không? Vì sao?

Em cần bảo vệ các giác quan của mình.

Giác quan Bảo vệ

Bài 24

Em giữ vệ sinh cơ thể

Nghe hoặc hát một bài hát về chăm sóc và bảo vệ răng.

- Nêu được những việc cần làm để giữ vệ sinh cơ thể.
- Thực hiện đúng các quy tắc giữ vệ sinh cơ thể.
- Tự đánh giá được việc thực hiện giữ vệ sinh cơ thể.

• Chuyện gì xảy ra với bạn An?

• Nêu các bước chải răng đúng cách.

1 Chải mặt ngoài hàm trên

2 Chải mặt trong hàm trên

3 Chải mặt nhai hàm trên

4 Chải mặt ngoài hàm dưới

5 Chải mặt trong hàm dưới

6 Chải mặt nhai hàm dưới

• Hằng ngày, em chải răng như thế nào? Em đã làm đúng cách chưa?

- Em kể lại câu chuyện của bạn Nam theo tranh.
- Giữ cơ thể sạch sẽ sẽ mang lại lợi ích gì?

Em chải răng đúng cách
và tắm gội mỗi ngày.

• Khi nào em cần rửa tay? Vì sao?

• Em hãy thực hành rửa tay đúng cách.

• Em có nên làm như các bạn trong tranh không? Vì sao?

• Hằng ngày, em đã làm gì để giữ vệ sinh cơ thể?

Em nên rửa tay đúng cách
và sử dụng riêng đồ dùng
cá nhân.

Vệ sinh
Sạch sẽ

Bài 25

Em ăn uống lành mạnh

- Nêu được số bữa ăn cần ăn trong ngày.
- Nêu được tên một số thức ăn, đồ uống giúp cho cơ thể khỏe mạnh và an toàn.
- Tự nhận xét được thói quen ăn uống của bản thân.

Em thường ăn gì vào bữa sáng?

- Bạn An ăn bao nhiêu bữa chính mỗi ngày?
- Mỗi bữa có những món ăn gì?

1

• Em ăn các bữa chính vào thời gian nào trong ngày?

Mỗi ngày em cần ăn đủ và đúng giờ ba bữa chính.

- Bạn Nam và bạn Dũng thường ăn, uống những gì?
- Cách ăn uống nào hợp lí?

Nam

Dũng

- Chuyện gì xảy ra với bạn Dũng? Vì sao?

• Trò chơi: Cùng chọn nào!

Thức ăn, đồ uống nào có nhiều ích lợi cho sức khỏe?

• Hằng ngày, em thường ăn uống những gì? Em hãy nhận xét về thói quen ăn uống của mình.

Em nên dùng thức ăn, đồ uống hợp lí để giúp cơ thể khỏe mạnh.

Thức ăn
Khỏe mạnh

Bài 26

Em vận động và nghỉ ngơi

- Nêu được các hoạt động vận động và nghỉ ngơi có lợi cho sức khỏe.
- Liên hệ và nêu được các hoạt động cần dành nhiều thời gian để cơ thể khỏe mạnh.

Kể những việc em thường làm sau khi đi học về.

- Em có nhận xét gì về thói quen sinh hoạt của bạn An?

1

2

Ôi muộn quá!
Không kịp ăn sáng rồi.

3

- Bác sĩ khuyên bạn An nên vận động và nghỉ ngơi như thế nào?

Cháu luôn cảm thấy mệt mỏi.

- Em có thói quen sinh hoạt hằng ngày như thế nào?

Em ngủ đủ giấc, đúng giờ và chăm vận động để cơ thể khỏe mạnh.

- Các bạn trong tranh đang làm gì?
- Hoạt động vận động đó có lợi cho sức khỏe không? Vì sao?

- Em thích môn thể thao nào? Vì sao?

- Nói với bạn về ích lợi của các hoạt động vui chơi, nghỉ ngơi sau.

1

2

3

4

- Nói các hoạt động của em trong một ngày.
Hoạt động nào giúp cơ thể khoẻ mạnh?

Em vận động,
nghỉ ngơi hợp lí.

Hoạt động
Nghỉ ngơi

Bài 27

Em biết tự bảo vệ

- Nhận biết được vùng riêng tư của cơ thể cần được bảo vệ.
- Nói không và tránh xa người có hành vi động chạm hoặc đe dọa đến sự an toàn của bản thân.
- Nói với người lớn tin cậy để được giúp đỡ khi cần.

Em nên làm gì để tự bảo vệ mình?

- Em hãy chỉ các vùng riêng tư trên cơ thể của hai bạn trong tranh.

1

2

- Khi người khác có hành vi động chạm đến cơ thể em, em sẽ phản ứng như thế nào? Vì sao?

Tránh xa tôi ra.

Không được đụng đến người tôi!

• Em có nhận xét gì về cách ứng xử của bạn Hoa và bạn Nam trong các tranh sau.

Mẹ

1

Cô giáo

2

Bạn bè

3

Người quen

4

Người lạ

5

Em bảo vệ vùng riêng tư của cơ thể mình và giữ an toàn cho bản thân.

• Điều gì có thể xảy ra trong các tình huống sau?

1

2

3

4

- Em sẽ làm gì khi gặp các tình huống trên?
- Đóng vai thể hiện cách ứng xử của em trong các tình huống đó.

- Chuyện gì đã xảy ra với bạn An?
- Bạn An kể lại chuyện với ai?

- Thực hành đóng vai bạn An để thể hiện lời nói và hành động của em trong câu chuyện trên.

Em tìm người lớn tin cậy hoặc gọi 111 để được giúp đỡ.

Vùng riêng tư
Tự bảo vệ

Bài 28

Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe

1. Bạn trong tranh đang làm gì? Những bộ phận nào của cơ thể bạn đã thực hiện hoạt động đó?

2. Em sử dụng đồ dùng nào để giữ vệ sinh cơ thể?

3. Khi chải răng, An thường chải ngang hàm răng. Theo em, An chải răng như vậy có đúng không? Vì sao?

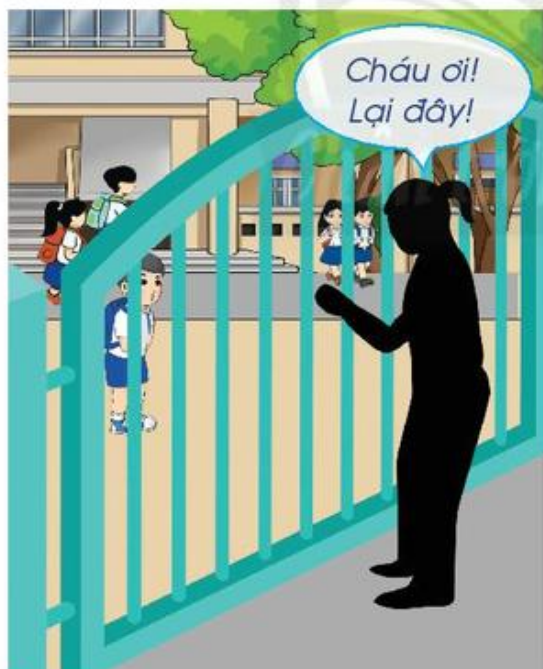
4. Chọn thức ăn phù hợp với các bữa ăn trong ngày.

5. Các bạn trong tranh đang làm gì? Việc làm đó đem lại lợi ích gì cho sức khỏe?

6. Đóng vai xử lí tình huống sau.

CHỦ ĐỀ:

TRÁI ĐẤT VÀ BẦU TRỜI

Bài 29: Ban ngày và ban đêm

Bài 30: Ánh sáng mặt trời

Bài 31: Hiện tượng thời tiết

Bài 32: Ôn tập chủ đề Trái Đất và bầu trời

Bài 29

Ban ngày và ban đêm

- Mô tả được bầu trời ban ngày và ban đêm.
- So sánh được bầu trời ban ngày và ban đêm.
- So sánh được bầu trời ban đêm vào các ngày khác nhau.

Em thấy gì trên bầu trời vào ban ngày?

- Các tranh sau thể hiện thời gian nào trong ngày? Vì sao em biết?

- Em hãy mô tả bầu trời trong hai tranh dưới đây.
- Bầu trời ban ngày và bầu trời ban đêm khác nhau như thế nào?

- Quan sát và chia sẻ với bạn về những gì em nhìn thấy trên bầu trời ngày hôm nay.

Ban ngày, em có thể nhìn thấy Mặt Trời. Ban đêm, em có thể nhìn thấy các ngôi sao và Mặt Trăng.

- Em nhìn thấy gì trên bầu trời trong những tranh dưới đây?
- Em nhận xét gì về Mặt Trăng trong tranh 1 và tranh 2?

- Vào đêm Trung thu, em thường nhìn thấy Mặt Trăng như thế nào?

- Vẽ tranh theo chủ đề "Bầu trời của em".
- Chia sẻ nội dung bức tranh với các bạn trong lớp.

Vào các đêm khác nhau,
em nhìn thấy Mặt Trăng
có hình dạng khác nhau.

Bầu trời
Ban ngày
Ban đêm

Bài
30

Ánh sáng mặt trời

Vì sao bầu trời
ban ngày sáng
còn ban đêm lại tối?

- Nêu được vai trò chiếu sáng và sưởi ấm của Mặt Trời.
- Có ý thức bảo vệ cơ thể khi đi ngoài trời nắng và chia sẻ với mọi người xung quanh cùng thực hiện.

- Nhờ có ánh sáng mặt trời, chúng ta có thể làm gì?

- Kể cho các bạn nghe về lợi ích mà ánh sáng mặt trời mang lại cho em và gia đình.

Mặt Trời chiếu sáng
và sưởi ấm mọi vật.

- Trong hai tranh sau, mọi người làm gì để bảo vệ cơ thể dưới trời nắng?

• **Trò chơi:** Em làm tuyên truyền viên.

Khi ra ngoài trời nắng,
bạn nên mang theo các
vật dụng cần thiết để
bảo vệ cơ thể.

Em cần bảo vệ cơ thể
khi ra ngoài trời nắng.

Chiếu sáng
Sưởi ấm
Bảo vệ

Bài 31

Hiện tượng thời tiết

- Mô tả được một số hiện tượng thời tiết.
- Nêu được sự cần thiết phải theo dõi dự báo thời tiết hàng ngày.
- Sử dụng trang phục phù hợp với thời tiết để giữ cơ thể khỏe mạnh.

Em thích trời nắng hay trời mưa? Vì sao?

- Quan sát và mô tả hiện tượng thời tiết trong các tranh dưới đây.

- Vì sao mẹ khuyên Nam nên theo dõi dự báo thời tiết hàng ngày?

Các hiện tượng thời tiết là nắng, mưa, gió, nóng, lạnh,...

- **Trò chơi:** Em làm phát thanh viên dự báo thời tiết.

- Em hãy chọn trang phục đi học khi trời nóng, khi trời lạnh.

- Các bạn trong tranh sử dụng trang phục phù hợp với thời tiết chưa? Vì sao?

- Thời tiết hôm nay như thế nào? Trang phục em đang mặc có phù hợp không? Vì sao?

Em nên mặc trang phục phù hợp với thời tiết để bảo vệ sức khỏe.

Thời tiết
Trang phục

Bài
32

Ôn tập chủ đề Trái Đất và bầu trời

1. Ánh sáng mặt trời có lợi ích gì?

2. Nói về bầu trời ban ngày trong tranh sau.

3. Chọn tranh phù hợp với các hiện tượng thời tiết.

4. Quan sát và nói về bảng dự báo thời tiết các ngày trong tuần.

Thời gian	Thứ hai	Thứ ba	Thứ tư	Thứ năm	Thứ sáu	Thứ bảy	Chủ nhật
Thời tiết							

5. Em hãy vẽ một bức tranh có Mặt Trăng và các ngôi sao.
Chia sẻ với bạn về bức tranh đó.

6. Khi trời mưa to, gió lớn, em nên trú ẩn ở đâu? Vì sao?

BẢNG TRA CỨU THUẬT NGỮ

THUẬT NGỮ	TRANG
An toàn	20, 22, 32, 34, 47, 60, 61, 63, 65, 67, 72, 75, 84, 85, 86, 87, 104, 112, 113.
Ban đêm	119, 120, 121, 123, 124.
Ban ngày	119, 120, 121, 123, 124, 132.
Bầu trời	119, 120, 121, 122, 123, 124, 132.
Cây	56, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 88.
Cơ thể	77, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 100, 101, 103, 104, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 116, 124, 126, 127, 128.
Con vật	67, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 87, 89, 90.
Công việc	12, 30, 44, 47, 52, 53, 55, 56.
Cộng đồng	47, 52, 53, 55, 64.
Đồ dùng	7, 16, 20, 21, 22, 23, 25, 32, 35, 36, 37, 103, 116.
Gia đình	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 20, 24, 25, 48, 55, 56, 57, 59, 125.
Giác quan	91, 97, 99.
Giao thông	62, 63.

THUẬT NGỮ	TRANG
Học tập	35, 37, 38, 43, 95, 113, 123.
Khoẻ mạnh	104, 107, 108, 109, 111, 128.
Lớp học	27, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 44.
Mặt Trăng	121, 122, 123, 134.
Mặt Trời	119, 121, 124, 125, 126, 132.
Ngôi sao	121, 134.
Tết Nguyên đán	47, 56, 57, 58, 59, 64.
Thời tiết	119, 128, 129, 130, 131, 133.
Trường học	27, 28, 29, 30, 32, 35, 44.
Tự bảo vệ	91, 112, 115.
Vùng riêng tư	112, 113, 115.

Tạm biệt
các bạn!

Hẹn gặp lại
ở lớp 2 nhé!

---

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHAN XUÂN THÀNH

Biên tập nội dung: NGÔ THỊ LINH PHƯƠNG – MÃN MINH HUỆ

Thiết kế sách: HOÀNG CAO HIẾN

Trình bày bìa: THÁI HỮU DƯƠNG

Minh họa: QUỐC HƯNG – NGỌC HẸ – ĐAN THANH – HONG NHÂN – THANH BÌNH

Sửa bản in: LINH PHƯƠNG – MINH HUỆ

Chế bản: HOÀNG CAO HIẾN

Bản quyền © (2020) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI 1

Mã số: G2HH1X001M20

In.....bản, (QĐ in số.....) Khổ 19x26,5 cm.

Đơn vị in:.....

Cơ sở in:.....

Số ĐKXB: 06-2020/CXBIPH/5-1602/GD

Số QĐXB:..... ngày .... tháng.... năm 20 ...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ....năm 20....

Mã số ISBN: 978-604-0-19576-0